

Selhání jater

DEFINICE

selhání jater znamená selhání
jaterních funkcí, které vyústí v jaterní
kóma, kdy nemocný umírá na edém
mozku, peritonitidu nebo metabolický
rozvrat

FYZIOLOGICKO - PATOLOGICKÝ ÚVOD

- ▶ k projevům selhání dochází až při rozsáhlém poškození jater → značná funkční rezerva
- ▶ játra nedetoxikují amoniak → působí na mozek → **jaterní encefalopatie**
- ▶ játra nedetoxikují alkohol, léky a chemikálie
- ▶ netvoří srážlivé faktory → **zvýšená krvácivost**
- ▶ netvoří se albumin → **otoky**
- ▶ netvoří živočišný škrob glykogen → sklon k **hypoglykemii**
- ▶ nedeponují železo → **sideropenická anemie**
- ▶ nedeponují vitaminy → **hypovitaminózy**
- ▶ netvoří žluč → **dyspepsie** a špatné trávení

ETIOLOGIE

- ▶ *virové hepatitidy*
- ▶ *toxiny (léky, alkohol, chemikálie, houby)*
- ▶ *kardiogenní šok*
- ▶ *hepatokarcinom nebo metastázy v játrech*
- ▶ *trombóza jaterních žil (Buddův-Chiariho syndrom)*

KLINICKÝ OBRAZ

- *převládají příznaky jaterní encefalopatie, vyvolané otravou amoniakem, který se nedetoxikuje na močovinu a zůstává v oběhu*
- *stav zhoršuje také hromadění acetonu a kyseliny pyrohroznové v důsledku nekróz*
- *rozvíjí se příznaky jaterní cirhózy*

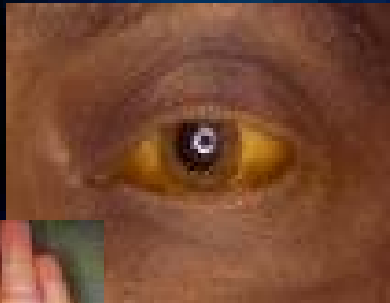
KLINICKÝ OBRAZ

- příznaky cirhózy
- ▶ a) zpočátku nenápadné
 - ▶ *slabost*
 - ▶ *únava*
 - ▶ *apatie*

KLINICKÝ OBRAZ

– příznaky cirhózy

▶ b) postupně se rozvíjejí další příznaky

- ▶ zvracení, nechutenství
- ▶ ikterus
- ▶ otoky, ascites
- ▶ červený (malinový) jazyk
- ▶ pavoučkovité névy
- ▶ ↑ krvácivost
- ▶ subfebrilie, horečka
- ▶ kachexie

KLINICKÝ OBRAZ

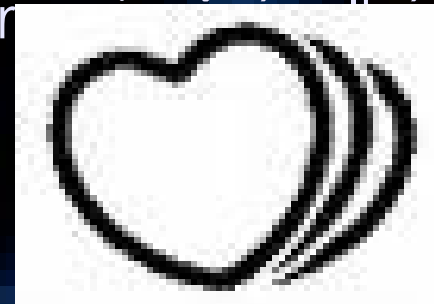
– příznaky cirhózy

▶ c) prohlubuje se - vzniká jaterní koma

- ▶ jaterní encefalopatie → spavost, dezorientace, bezvědomí
- ▶ poruchy dechu → Cheyneho-Stokesovo dýchání s apnoickými pauzami

▶ hypotenze, arytmie → oběhové a srdeční selhání, šok

▶ foetor hepaticus

KLINICKÝ OBRAZ

– příznaky cirhózy

▶ d) komplikace - jsou příčinou smrti

▶ infekce dýchacího a močového ústrojí

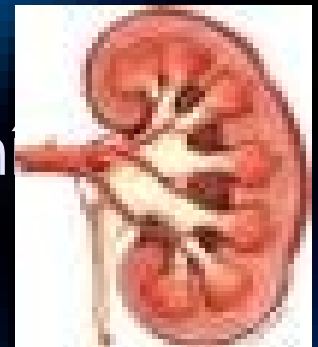
▶ peritonitida nebo flegmóna střev

▶ edém mozku

▶ krvácení (vykrvácení), DIC

▶ selhání ledvin, překryté obrazem selhání

▶ hypoglykemie

DIAGNOSTIKA

▶ laboratorní

- ▶ INR
- ▶ KO - ery ↓, leuko ↑, trombo ↓
- ▶ amoniak - ↑
- ▶ albumin, cholesterol, natrium - ↓
- ▶ pH - nejdřív alkalóza pak acidóza

▶ přístrojová

- ▶ USG - velikost jater
- ▶ EEG - průkaz encefalopatie

TERAPIE

→ pacient uložen na metabolickou jednotku;
léčba nespecifická, symptomatická → získat čas
pro regeneraci nebo transplantaci

→ k transplantaci vhodní pacienti do 40 let s
virovou nebo toxickou hepatitidou a jaterní
encefalopatií

→ **prognóza vážná - úmrtnost 80%**

TERAPIE

- ▶ **parenterální výživa** - 3200 kcal/den - nejlépe *all-in-one*
- ▶ **vitamín B, C, K** → pro ↑ srážlivosti krve
- ▶ **elektrolyty** - KCl, ! **NE NaCl** ! (zadržuje tekutiny)
- ▶ **pH** - bikarbonát u acidózy, KCl u alkalózy
- ▶ **prevence krvácení** do GIT - antagonisté H₂ receptorů a blokátory protonové pumpy
- ▶ **ATB a laktulóza** - dezinfekce střeva (netvoří se amoniak)
- ▶ hemodialýza